

Thông điệp Ngày Tiêu chuẩn Thế giới 14/10/2013

Tiêu chuẩn quốc tế tạo sự thay đổi tích cực

Ngày nay, cộng đồng quốc tế đang phải đối mặt với thị trường toàn cầu đang biến đổi hằng ngày cũng như nhu cầu cân bằng các biện pháp khắc phục đối với những thách thức kinh tế vĩ mô trước yêu cầu cấp bách về ứng phó có hiệu quả với biến đổi khí hậu. Trong môi trường phức tạp này, tiêu chuẩn quốc tế là công cụ hữu dụng dẫn đến sự thay đổi tích cực thông qua việc đưa ra các quy định kỹ thuật đầy đủ và chi tiết để có thể mở ra thị trường toàn cầu, tạo lập môi trường kinh doanh, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, giảm thiểu và thích ứng với biến đổi khí hậu.

Tiêu chuẩn quốc tế thể hiện quan điểm đồng thuận của các chuyên gia hàng đầu thế giới trong các ngành công nghiệp khác nhau, từ các phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng, hiệu suất năng lượng đến giao thông vận tải, hệ thống quản lý, biến đổi khí hậu, y tế, an toàn, công nghệ thông tin và truyền thông. Với việc tình nguyện đóng góp kiến thức của mình phục vụ cho lợi ích công, các chuyên gia trong các lĩnh vực nêu trên và nhiều lĩnh vực khác đã và đang cùng nhau xây dựng các tiêu chuẩn để chia sẻ những giải pháp sáng tạo với các quốc gia trên thế giới đồng thời cung cấp cho các doanh nghiệp, chính phủ và xã hội nền tảng vững chắc cho sự thay đổi tích cực.

Tiêu chuẩn hỗ trợ cho sự tăng trưởng kinh tế nhanh chóng ở các nước đang phát triển thông qua việc cung cấp các thực hành tốt nhất giúp các nước này tránh được việc "uổng công phí sức" do lặp lại những việc người khác đã làm. Với sự tương quan mạnh mẽ giữa tăng trưởng kinh tế và đô thị hóa, tiêu chuẩn ngày càng trở nên quan trọng trong việc giúp các thành phố phát triển cơ sở hạ tầng thông minh hơn và bền vững hơn để trở thành những nơi đáng sống.

Tiêu chuẩn quốc tế đảm bảo rằng các sản phẩm, dịch vụ và môi trường trở nên dễ sử dụng và dễ thích ứng hơn cho những người khuyết tật.

Tiêu chuẩn cũng được sử dụng như những công cụ giúp giảm thiểu biến đổi khí hậu thông qua việc cải thiện hiệu quả sử dụng năng lượng, giảm chất thải và phát thải khí gây hiệu ứng nhà kính. Tiêu chuẩn chia sẻ những thực hành tốt nhất trong việc sản xuất năng lượng tái tạo, quy định các yêu cầu và quy trình thích hợp nhất về xử lý và tái chế chất thải cũng như các công cụ tăng cường hiệu suất và tính bền vững về môi trường cho các ngành công nghiệp.

Các tổ chức tiêu chuẩn quốc tế như IEC, ISO và ITU thừa nhận sự hiện hữu của các tiêu chuẩn quốc gia và tiêu chuẩn khu vực; do đó cần phải hài hòa các thực hành toàn cầu tốt nhất, gỡ bỏ rào cản kỹ thuật trong thương mại và thúc đẩy sự chia sẻ tiến bộ kinh tế-xã hội.

Các lợi ích nêu trên trước hết đều hướng tới người tiêu dùng do đảm bảo cho họ có được sự lựa chọn rộng hơn, chất lượng đảm bảo hơn và giá thành thấp hơn.

Hiện tại, IEC, ISO và ITU đang phát huy những lợi ích của tiêu chuẩn hóa đã được thời gian kiểm chứng trên cơ sở sự đồng thuận toàn cầu về những cách tiếp cận tốt nhất đối với các thách thức mang tính thời đại về xã hội, kinh tế và môi trường. Các nguyên tắc cơ bản của tiêu chuẩn hoá quốc tế ngày nay trở nên phù hợp hơn bao giờ hết. Tiêu chuẩn tiếp tục đảm bảo sự thay đổi tích cực thông qua việc gỡ bỏ rào cản trong trao đổi thông tin, hợp tác. IEC, ISO và ITU sẽ vẫn tiếp tục thực hiện sứ mệnh trọng tâm của mình về xây dựng các tiêu chuẩn nhằm chia sẻ tri thức và kiến thức giữa các quốc gia trên thế giới, từ đó tạo nền tảng cho sự thịnh vượng toàn cầu.

ISO, IEC VÀ ITU - BA TỔ CHỨC TIÊU CHUẨN HOÁ QUỐC TẾ HÀNG ĐẦU

Tổ chức Tiêu chuẩn hoá Quốc tế

*International Organization for Standardization - ISO **

ISO là liên đoàn quốc tế của các cơ quan tiêu chuẩn hoá quốc gia và là tổ chức tiêu chuẩn hoá lớn nhất thế giới hiện nay. Mục tiêu của ISO là thúc đẩy sự phát triển của công tác tiêu chuẩn hoá và các hoạt động có liên quan nhằm tạo thuận lợi cho việc trao đổi hàng hoá và dịch vụ trên phạm vi toàn thế giới cũng như góp phần vào việc phát triển sự hợp tác trong lĩnh vực trí tuệ, khoa học, công nghệ và kinh tế. Kết quả hoạt động kỹ thuật của ISO là các tiêu chuẩn quốc tế ISO. Phạm vi hoạt động của ISO bao trùm tất cả các lĩnh vực, trừ lĩnh vực điện và điện tử thuộc phạm vi trách nhiệm của Ủy ban Kỹ thuật Điện Quốc tế (IEC).

ISO được thành lập năm 1946 tại Luân Đôn nhưng chính thức bắt đầu hoạt động từ ngày 23/2/1947. Cơ cấu tổ chức của ISO bao gồm:

- Đại Hội đồng (General Assembly): gồm tất cả các nước thành viên họp toàn thể mỗi năm một lần;
- Hội đồng ISO (ISO Council): gồm 18 thành viên được Đại Hội đồng ISO bầu ra;
- Ban Thư ký Trung tâm (Central Secretariat);
- Các Ban chính sách phát triển gồm có: Ban Tiêu chuẩn và đánh giá sự phù hợp (CASCO); Ban các vấn đề về quốc gia đang phát triển (DEVCO); Ban Chính sách Người tiêu dùng (COPOLCO).
- Hội đồng Quản lý Kỹ thuật (Technical Management Board - TMB): tổ chức và quản lý hoạt động của các Ban kỹ thuật tiêu chuẩn;
- Các Ban Kỹ thuật/Tiểu ban kỹ thuật (Technical Committees/Sub-Committees - ISO/TCs/SCs): tiến hành nghiên cứu, soạn thảo các tiêu chuẩn và các hướng dẫn của ISO.

* Các số liệu được tính đến ngày 31/12/2012.

- Các Ban Tư vấn (Advisory Committees).

ISO có ba loại thành viên: thành viên đầy đủ, thành viên thông tấn và thành viên đăng ký. Thành viên của ISO phải là cơ quan tiêu chuẩn hoá quốc gia và mỗi quốc gia chỉ có duy nhất một cơ quan/tổ chức đại diện để tham gia ISO. Hiện tại, ISO có 164 thành viên, trong đó có 111 thành viên đầy đủ, 49 thành viên thông tấn và 4 thành viên đăng ký. Ngoài ra còn có 640 tổ chức quốc tế có quan hệ với các Ban Kỹ thuật và Tiểu ban kỹ thuật của ISO.

Các hoạt động kỹ thuật của ISO được triển khai bởi 3 368 đơn vị kỹ thuật, trong đó có 224 ban kỹ thuật (TC), 513 Tiểu ban kỹ thuật (SC), 2544 Nhóm công tác (WG) và 87 Nhóm nghiên cứu đặc biệt (Ad-hoc Study Groups).

Tính đến ngày 31 tháng 12 năm 2012, ISO đã xây dựng được hơn 19 573 tiêu chuẩn quốc tế và các tài liệu dạng tiêu chuẩn bao trùm hầu hết các lĩnh vực công nghệ và kinh doanh. Trong năm 2012, có 1 280 tiêu chuẩn quốc tế và tài liệu dạng tiêu chuẩn được xuất bản.

Địa chỉ website của ISO: www.iso.org

Việt Nam (đại diện là Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng) tham gia ISO từ năm 1977 và đã có những đóng góp nhất định cho tổ chức này. Việt Nam đã tham gia Hội đồng ISO trong 3 nhiệm kỳ: 1997 - 1998, 2001 - 2002 và 2004 - 2005; hiện tham gia với tư cách thành viên P (Thành viên chính thức) trong 13 Ban kỹ thuật và Tiểu ban Kỹ thuật của ISO; tham gia với tư cách thành viên O (Thành viên quan sát) trong 75 Ban kỹ thuật và Tiểu ban Kỹ thuật của ISO; là thành viên P của 2 Ủy ban phát triển chính sách của ISO: DEVCO (Ban về những vấn đề của các nước đang phát triển), CASCO (Ban về tiêu chuẩn và đánh giá sự phù hợp); thành viên O của Ban Chính sách người tiêu dùng COPOLCO.

* Các số liệu được tính đến ngày 31/12/2012.

Ủy ban Kỹ thuật Điện Quốc tế

International Electrotechnical Commission - IEC *

IEC là tổ chức quốc tế về tiêu chuẩn hoá được thành lập sớm nhất (năm 1906). Mục tiêu của IEC là thúc đẩy sự hợp tác quốc tế về tiêu chuẩn hoá trong lĩnh vực điện, điện tử và các vấn đề có liên quan như: chứng nhận sự phù hợp tiêu chuẩn điện và hỗ trợ cho thông hiệu quốc tế. IEC có mối quan hệ hợp tác chặt chẽ với nhiều tổ chức tiêu chuẩn hoá và chuyên môn quốc tế như: ISO, Liên minh Viễn thông quốc tế - ITU; Ban Tiêu chuẩn Kỹ thuật điện Châu Âu - CENELEC. Đặc biệt, giữa IEC và ISO đã thiết lập một thoả thuận về phạm vi hoạt động của mỗi tổ chức. Theo thoả thuận này, phạm vi hoạt động của IEC bao gồm tiêu chuẩn hoá trong lĩnh vực điện và điện tử. ISO và IEC đã phối hợp thành lập một Ban kỹ thuật hỗn hợp về công nghệ thông tin được đặt trong cơ cấu các cơ quan kỹ thuật của ISO (ISO/IEC/JTC1).

Tính đến nay IEC có 82 nước thành viên trong đó có 60 thành viên đầy đủ và 22 thành viên liên kết.

Cơ cấu tổ chức của IEC bao gồm:

- Hội đồng IEC (IEC Council): Thiết lập chính sách, chiến lược dài hạn và các mục tiêu tài chính của IEC. Hội đồng IEC giao cho Ủy ban Hội đồng (Council Board) quản lý mọi công việc của IEC với những trách nhiệm quản lý cụ thể trong lĩnh vực tiêu chuẩn và đánh giá sự phù hợp do Ủy ban quản lý tiêu chuẩn hóa (SMB) và Ủy ban đánh giá sự phù hợp (CAB) đảm trách.
Mỗi năm Hội đồng IEC họp ít nhất một lần tại Đại hội đồng IEC (IEC General Assembly);
- Ủy ban Hội đồng IEC (IEC Council Board): Triển khai chính sách của Hội đồng IEC đồng thời cũng đưa ra những khuyến nghị về chính sách cho Hội đồng. Là đơn vị ra quyết định, chuẩn bị chương trình và tài liệu cho các cuộc họp của Hội đồng; tiếp nhận và xem xét các báo cáo của SMB và CAB. Khi cần thiết Ủy ban Hội đồng sẽ lập ra các đơn vị tư vấn, chỉ định chủ tịch và các thành viên của những đơn vị tư vấn này. Ủy ban hội đồng họp ít nhất hai lần mỗi năm;

* Các số liệu được tính đến ngày 31/12/2012.

- Ban Điều hành (Executive Committee): Chịu trách nhiệm triển khai các quyết định của Hội đồng và Ủy ban Hội đồng, giám sát hoạt động của Văn phòng Trung tâm và trao đổi thông tin với các Ủy ban IEC quốc gia. Ban điều hành chuẩn bị chương trình và tài liệu cho Ủy ban Hội đồng. Ban điều hành họp ít nhất là bốn lần mỗi năm.
- Các ban chức năng gồm
 - Ban quản lý tiêu chuẩn hóa (Standardization Management Board)
 - Ban chính sách thị trường (Market Strategy Board)
 - Ban đánh giá sự phù hợp (Comformity Assessment Board);
- Văn phòng Trung tâm: do Tổng Thư ký điều hành, có trụ sở tại Gio-ne-vơ, Thụy Sĩ.
- Các cơ quan kỹ thuật: IEC hiện có 95 Ban kỹ thuật và 79 Tiểu ban kỹ thuật, 449 nhóm công tác, 265 nhóm dự án và 540 nhóm duy trì.

Có hai hình thức tham gia IEC: Thành viên đầy đủ và thành viên liên kết. Thành viên đầy đủ có quyền tham gia vào tất cả các hoạt động của IEC với quyền biểu quyết bằng lá phiếu có trọng lượng ngang nhau, trong khi đó thành viên liên kết chỉ được tham gia một cách hạn chế vào các hoạt động của IEC và không có quyền biểu quyết. Sự khác nhau giữa hai loại thành viên này còn được thể hiện ở kinh phí đóng góp. Ngoài ra, còn có quy chế "Thành viên tiền liên kết" với mục đích khuyến khích và thúc đẩy các nước thành viên thuộc loại này trở thành thành viên liên kết trong vòng 5 năm. Tháng 4/2002, Việt Nam đã tham gia IEC với tư cách Thành viên liên kết.

Cuối năm 2011, Việt Nam đã đăng ký và được chấp nhận là thành viên P (thành viên tham gia) của bốn Ban kỹ thuật IEC.

Hoạt động chính của IEC là xây dựng và ban hành các tiêu chuẩn quốc tế IEC và các báo cáo kỹ thuật. Các tiêu chuẩn IEC hiện được áp dụng rộng rãi ở nhiều nước trên thế giới, được các nước chấp nhận thành tiêu chuẩn quốc gia, được viện dẫn khi soạn thảo các hồ sơ dự thầu và hợp đồng thương mại. Các xuất bản phẩm của IEC được xuất bản chính thức bằng hai ngôn ngữ (tiếng Anh và tiếng Pháp). Ủy ban Kỹ thuật điện Quốc gia của Liên bang Nga chịu trách nhiệm xuất bản phiên bản tiếng Nga.

* Các số liệu được tính đến ngày 31/12/2012.

Ngoài việc xây dựng và ban hành tiêu chuẩn quốc tế IEC, IEC còn duy trì các hệ thống đánh giá sự phù hợp với tiêu chuẩn IEC, đó là:

- IECCE: Hệ thống thử nghiệm và chứng nhận sự phù hợp toàn cầu cho các thiết bị và linh kiện kỹ thuật điện, gồm 56 tổ chức quốc gia thành viên với 74 tổ chức chứng nhận quốc gia, 439 phòng thử nghiệm. Đến nay có 76 154 giấy chứng nhận đã được cấp.

- IECQ: Hệ thống đánh giá chất lượng linh kiện điện, gồm 16 tổ chức quốc gia thành viên với 28 tổ chức chứng nhận, 40 chi nhánh tổ chức chứng nhận đã đăng ký IECQ và 14 tổ chức đào tạo được IECQ thông qua.

- IECEx: Hệ thống chứng nhận với tiêu chuẩn liên quan đến thiết bị điện dùng trong môi trường dễ cháy nổ, gồm 30 tổ chức quốc gia thành viên với 77 tổ chức chứng nhận được thừa nhận và 45 phòng thử nghiệm.

Tổng số tài liệu phát hành của IEC là 6 971 trong đó có 6 271 tiêu chuẩn quốc tế, 226 quy định kỹ thuật, 407 báo cáo kỹ thuật và 55 IEC-PAS. Trong năm 2012, IEC đã xuất bản 402 tiêu chuẩn quốc tế, 18 quy định kỹ thuật, 36 báo cáo kỹ thuật và 2 IEC-PAS.

Địa chỉ website của IEC: www.iec.ch

Liên minh Viễn thông Quốc tế

International Telecommunication Union - ITU *

Ngày 17/5/1865, 20 nước đã ký Công ước Điện báo Quốc tế (International Telegraph Convention) lần thứ nhất và hiệp ước thành lập Liên minh Điện báo Quốc tế (International Telegraph Union - ITU) - tổ chức tiền thân của Liên minh Viễn thông Quốc tế hiện nay. Liên minh được thành lập với mục tiêu ban đầu là: tạo điều kiện thuận lợi cho việc bổ sung, sửa đổi thường xuyên những điều khoản của Công ước và những hiệp định quốc tế được ký kết trong lĩnh vực điện báo.

Các hoạt động chính hiện nay của ITU bao trùm tất cả các vấn đề thuộc lĩnh vực viễn thông. ITU có ba khu vực hoạt động chính:

- ITU-R (Radiocommunication Sector): liên quan đến hệ thống và thiết bị phát thanh
- ITU-T (Telecommunication Standardization Sector): biên soạn các qui định kỹ thuật về hệ thống, mạng và dịch vụ bưu chính viễn thông
- ITU-D (Development Sector): soạn thảo những khuyến nghị, nghị quyết, hướng dẫn, sổ tay, báo cáo ...

ITU hiện có 193 quốc gia thành viên (Member States), hơn 700 thành viên khu vực và liên kết (Sector Members and Associates) trong đó có 641 thành viên khu vực (Sector Members), 165 thành viên liên kết (Associates) và 62 học viện (Academia).

Địa chỉ website của ITU: www.itu.ch

Ban Tiêu chuẩn hoá trong lĩnh vực truyền thông (ITU-T) là một ban tiêu chuẩn hoá chuyên ngành của ITU, được thành lập ngày 1/3/1993 để thay thế cho Ủy ban Tư vấn quốc tế về điện thoại và điện báo (CCITT, thành lập năm 1865).

Sứ mệnh của ITU-T là xây dựng, xuất bản, phổ biến và giám sát việc áp dụng các Khuyến nghị tiêu chuẩn hoá (có vai trò tương tự như các tiêu chuẩn ISO và IEC) cho các hoạt động viễn thông trên cấp độ toàn cầu, thông qua việc nghiên cứu các vấn đề kỹ thuật, thảo luận và thuế quan về truyền thông quốc tế. Hiện thời, hoạt động tiêu chuẩn hóa của ITU-T được tiến hành bởi:

- Nhóm Tư vấn về Tiêu chuẩn hoá Truyền thông (TSAG);

* Các số liệu được tính đến ngày 31/12/2012.

- Các Nhóm Nghiên cứu (SG);
- Các Nhóm điều phối liên ban (với Ban Liên lạc vô tuyến).

Sau khi chấp nhận, các Khuyến cáo ITU-T được ban hành dưới hình thức in ấn và điện tử được phân loại thành các bộ Khuyến cáo theo chủ đề và được đánh số trong từng bộ. Các xuất bản phẩm khác về lập kế hoạch và quản lý môi trường, hệ thống, thiết bị, mạng lưới và dịch vụ truyền thông được xuất bản và chỉnh lý khi cần thiết, bổ sung cho các Khuyến cáo. Việc tiếp cận với các thông tin về ITU-T, Cục Tiêu chuẩn hoá Truyền thông (TSB) và các Khuyến cáo có thể được thực hiện qua dịch vụ ITU Online.

Các khuyến nghị được ITU-T xây dựng và ban hành trên cơ sở đồng thuận và không phải là các tiêu chuẩn bắt buộc áp dụng. Tuy không có hiệu lực bắt buộc áp dụng nhưng các khuyến nghị của ITU-T thường được các nước tuân thủ vì chúng là cơ sở kỹ thuật cho việc đảm bảo khả năng tương thích của các hệ thống, mạng lưới và cho phép cung cấp dịch vụ viễn thông trên phạm vi toàn cầu. Các khuyến nghị này được các nước thành viên nghiên cứu và tham khảo khi xây dựng tiêu chuẩn viễn thông của nước mình.

Các thành viên ITU-T bao gồm:

- Thành viên đương nhiên: Văn phòng ITU của các nước thành viên ITU;
- Thành viên tham gia: các cơ quan, tổ chức khoa học và công nghiệp đang hoạt động được thừa nhận; các tổ chức viễn thông, tiêu chuẩn hoá, tài chính và phát triển khu vực và quốc tế.

Địa chỉ website của ITU-T: www.itu-t.int/itu-t

Việt Nam gia nhập ITU từ năm 24/09/1951. Bộ Thông tin và Truyền thông là đại diện của Việt Nam tham gia vào ITU.

